

ปัญหาการนับระยะเวลาสำหรับการชำระหนี้ของผู้ค้ำประกัน : กรณีศึกษามาตรา 691 ประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์

Problem on guarantor's repayment period: case study of section 691 Civil and
Commercial code

เบญจรัตน์ พรหมวงษ์¹, ทัดดาว ปุชิตะ², อาจารย์ภาวิตา คำชาย³

^{1,2} นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

janpromwong@gmail.com, thatdaopuchita@gmail.com

³ อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

pawita.ka@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ปัญหาการนับระยะเวลาสำหรับการชำระหนี้ของผู้ค้ำประกัน : กรณีศึกษามาตรา 691 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) วิเคราะห์มาตรา 691 ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ป.พ.พ.) เกี่ยวกับระยะเวลาการชำระหนี้ของผู้ค้ำประกันหลังจากเจ้าหนี้และลูกหนี้ตกลงปรับโครงสร้างหนี้ (2) ประเมินผลกระทบของการนับระยะเวลาการชำระหนี้ของผู้ค้ำประกันต่อตัวผู้ค้ำประกันเอง และ เจ้าหนี้ โดยใช้วิธีการวิจัยกรณีศึกษาเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาจำแนกได้ดังนี้ (1) การนับระยะเวลาชำระหนี้ของผู้ค้ำประกันภายหลังการตกลงลดหนี้จะเริ่มนับเมื่อเจ้าหนี้ได้ทำหนังสือแจ้งไปยังผู้ค้ำประกันถึงข้อตกลงระหว่างการปรับโครงสร้างหนี้ ทั้งนี้เมื่อใดจะถือว่า “แจ้ง” แล้วนั้นสามารถจำแนกได้ 3 กรณี ได้แก่ ในเวลาที่ส่งหนังสือ ในเวลาที่รับหนังสือ และ ในเวลาที่ผู้ค้ำประกันรู้ข้อความในหนังสือ (2) การเริ่มนับระยะเวลาการชำระหนี้ของผู้ค้ำประกันแต่ละกรณีมีผลดังต่อไปนี้ (2.1) กรณีรับว่าเป็นการ “แจ้ง” เมื่อเจ้าหนี้ส่งหนังสือบอกกล่าวทำให้ผู้ค้ำประกันมีเวลาเตรียมการชำระหนี้สั้นลงแต่จะเป็นผลดีต่อเจ้าหนี้ที่จะได้รับชำระหนี้เร็วขึ้น (2.2) กรณีนับว่าเป็นการ “แจ้ง” เมื่อผู้ค้ำประกันได้รับหนังสือบอกกล่าวทำให้ผู้ค้ำประกันมีสิทธิชำระหนี้ตามสมควร (2.3) กรณีนับว่าการ “แจ้ง” เมื่อผู้ค้ำประกันทราบข้อความในหนังสือบอกกล่าวทำให้ผู้ค้ำประกันเตรียมตัวชำระหนี้ได้ยาวขึ้น แต่เจ้าหนี้จะได้รับชำระหนี้ช้าลง

คำสำคัญ การนับระยะเวลาชำระหนี้, มาตรา 691, สัญญาค้ำประกัน, การปรับโครงสร้างหนี้

Abstract

This research aims to (1) analyze section 691 of Civil and Commercial code (CCC) relating to repayment period by guarantor after debtor and debtee reaching debt restructuring decision (2) assess effects of problem to guarantor and debtor processing by content analysis. The results showed that (1) repayment period brought into effect when

informing guarantor by a document. The interpretation of “informing” basing on 3 theories which are doctrine of dispatch, doctrine of reception, and doctrine of perception. (2) either doctrine of informing brought different effects to debtor and debtee describing as followed (2.1) “informing” under the doctrine of dispatch affected the period of repayment by reducing the actual time in section 691 of CCC so that debtor can receive the payment sooner. (2.2) “informing” under the doctrine of reception affected the period of repayment by extending the time appropriately stating on section 691 of CCC. (2.3) informing under the doctrine of perception affected the period of repayment by extending the time of repayment when guarantor de facto recognized messages contain in document. Therefore, debtor tended to receive late payment.

Keywords Repayment period, Section 691, Suretyship, Debt restructuring

บทนำ

ในปี พ.ศ. 2557 คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้การประกาศบังคับใช้ พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 20) โดยมีเหตุผลปรากฏในข้อความท้ายพระราชบัญญัติดังกล่าวว่า “บัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่เพียงพอที่จะคุ้มครองสิทธิและให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ค้ำประกันและผู้จำนองซึ่งมิใช่ลูกหนี้ชั้นต้น แต่เป็นเพียงบุคคลภายนอกที่ยอมผูกพันตนต่อเจ้าหนี้ในการที่จะชำระหนี้แทนลูกหนี้เท่านั้น โดยข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติปรากฏว่าเจ้าหนี้ส่วนใหญ่ซึ่งเป็นสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพให้กู้ยืม มักจะอาศัยอำนาจต่อรองที่สูงกว่าหรือความได้เปรียบในทางการเงินกำหนดข้อตกลงอันเป็นการยกเว้นสิทธิของผู้ค้ำประกันหรือผู้จำนองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือให้ผู้ค้ำประกันหรือผู้จำนองต้องรับผิดชอบเป็นลูกหนี้ชั้นต้น กรณีจึงส่งผลให้ผู้ค้ำประกันหรือผู้จำนองซึ่งเป็นประชาชนทั่วไปไม่ได้รับความคุ้มครองตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย รวมทั้งต้องกลายเป็นผู้ถูกฟ้องล้มละลายอีกเป็นจำนวนมาก ดังนั้น เพื่อสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้ค้ำประกันและผู้จำนอง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้” โดยกำหนดให้มีการแก้ไขมาตราที่เกี่ยวกับการค้ำประกันหลายมาตรารวมทั้งมาตรา 691 ที่เดิมเมื่อผู้ค้ำประกันร่วมรับผิดชอบกับลูกหนี้ ผู้ค้ำประกันย่อมไม่มีสิทธิเคียงตามมาตรา 688 มาตรา 689 และมาตรา 690 อีกต่อไป ทั้งนี้จึงมีข้อต้องพิจารณาความเป็นธรรมของผู้ค้ำประกันที่อาจโดนบังคับจากเจ้าหนี้ซึ่งมีอำนาจการต่อรองเหนือกว่าให้เป็นลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ชั้นต้นทั้งที่ฐานะของตนเป็นลูกหนี้ลำดับรอง และ เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วผู้ค้ำประกันก็ไม่สามารถปฏิเสธการชำระหนี้ได้ ข้อกฎหมายนี้จึงตกเป็นภาระแก่ผู้ค้ำประกันอย่างยิ่ง ต่อมาจึงได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงมาตรา 691 ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2558 โดยกำหนดว่า “ในกรณีที่เจ้าหนี้กระทำการใด ๆ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ที่มีการค้ำประกัน รวมทั้งดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้น ถ้าลูกหนี้ได้ชำระหนี้ตามที่ได้ลดแล้วก็ดี ลูกหนี้ชำระหนี้ตามที่ได้ลดดังกล่าวไม่ครบถ้วนแต่ผู้ค้ำประกันได้

ชำระหนี้ส่วนที่เหลือนั้นแล้วก็ดี ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามที่ได้ลดดังกล่าวแต่ผู้ค้าประกันได้ชำระหนี้ตามที่ได้ลดนั้นแล้วก็ดี ทั้งนี้ ไม่ว่าจะล่วงหน้ากำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ได้ลดดังกล่าวแล้วหรือไม่ก็ตาม ให้ผู้ค้าประกันเป็นอันหลุดพ้นจากการค้าประกัน ข้อตกลงใดที่มีผลเป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้ค้าประกันให้มากกว่าที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ” เพื่อให้ผู้ค้าประกันได้รับประโยชน์จากการที่เจ้าหนี้กระทำการใดที่มีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ ไม่ว่าจะ เป็นจำนวนหนี้ประธาน ดอกเบี้ย ค่าภาระติดพัน ที่โดยปกติแล้วกระทำการผ่านสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้ ซึ่งหากไม่มีบทบัญญัติดังกล่าวนี้ผู้ค้าประกันก็จะไม่ได้ประโยชน์จากข้อสัญญาดังกล่าว เพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้ค้าประกันและเจ้าหนี้เองที่จะได้รับชำระหนี้เท่ากับจำนวนที่ยินยอมปรับลดให้แก่ลูกหนี้ชั้นต้น หากมาตราดังกล่าวก็ยังมีข้อคัดค้านว่าเป็นการให้สิทธิในเรื่องระยะเวลาการชำระหนี้มากกว่าลูกหนี้ชั้นต้น เนื่องจากกำหนดให้ผู้ค้าประกันชำระหนี้เมื่อใดก็ได้แม้จะล่วงหน้ากำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ได้ลดแล้ว นอกจากนั้นในบทบัญญัติดังกล่าวมีการบังคับว่าจะต้องแจ้งการตกลงลดหนี้แก่ผู้ค้าประกันแต่อย่างใด ดังนั้นผู้ค้าประกันจึงอาจไม่สามารถล่วงรู้เงื่อนไขที่เป็นประโยชน์แก่ตนเอง จึงทำให้การแก้ไขบทบัญญัติดังกล่าวไม่เกิดประสิทธิผลแก่ผู้ค้าประกันเท่าที่ควร (ปัญญา อนุมรอต, 2558, เล่ม 8 น.5)

เพราะเหตุนี้จึงมีการแก้ไขบทบัญญัติมาตรา 691 อีกครั้งตาม พรบ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 21) พ.ศ. 2558 มีความว่า “ในกรณีที่เจ้าหนี้ตกลงกับลูกหนี้ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ที่มีการค้าประกันรวมทั้งดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้น ให้เจ้าหนี้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้าประกันทราบถึงข้อตกลงดังกล่าวภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตกลงกันนั้น ถ้าลูกหนี้ได้ชำระหนี้ตามที่ได้ลดแล้วก็ดี ลูกหนี้ชำระหนี้ตามที่ได้ลดไม่ครบถ้วนแต่ผู้ค้าประกันได้ชำระหนี้ส่วนที่เหลือนั้นแล้วก็ดี หรือลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามที่ได้ลดแต่ผู้ค้าประกันได้ชำระหนี้ตามที่ได้ลดนั้นแล้วก็ดี ให้ผู้ค้าประกันเป็นอันหลุดพ้นจากการค้าประกัน ในการชำระหนี้ของผู้ค้าประกันดังกล่าว ผู้ค้าประกันมีสิทธิชำระหนี้ได้แม้จะล่วงหน้ากำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ได้ลดแต่ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาชำระหนี้ดังกล่าว ในกรณีที่เจ้าหนี้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้าประกันทราบถึงข้อตกลงดังกล่าวเมื่อล่วงหน้ากำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ได้ลดแล้ว ให้ผู้ค้าประกันมีสิทธิชำระหนี้ได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่เจ้าหนี้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้าประกันทราบถึงข้อตกลงนั้น ทั้งนี้ ข้อตกลงที่สร้างขึ้นภายหลังที่ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้แล้ว หากในข้อตกลงนั้นมีการขยายเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ มิให้ถือว่าเป็นการผ่อนเวลาตามมาตรา 700

ข้อตกลงใดที่มีผลเป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้ค้าประกันให้มากกว่าที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ ”

บทบัญญัติดังกล่าวเป็นการแก้ไขจุดอ่อนที่ปรากฏในการแก้ไขมาตราดังกล่าวโดยตัดข้อความว่า “ทั้งนี้ ไม่ว่าจะล่วงหน้ากำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ได้ลดดังกล่าวแล้วหรือไม่ก็ตาม” ออกเพื่อทำให้ผู้เป็นเจ้าหนี้ไม่เสียเปรียบ และ กำหนดให้เจ้าหนี้มีหนังสือแจ้งผู้ค้าประกันให้ทราบถึงข้อตกลงการลดหนี้อันจะทำให้ผู้ค้าประกันได้รับประโยชน์จากเงื่อนไขการลดหนี้ระหว่างลูกหนี้ชั้นต้นและเจ้าหนี้ได้ (ไฉไล ศักดิรพวงศ์, 2560, น. 88)

แต่ถึงแม้มีการแก้ไขมาตรา 691 แล้ว ผู้วิจัยเห็นว่ายังมีข้อควรพิจารณาในเรื่องของระยะเวลาที่ผู้เป็นเจ้าหนี้จะต้องแจ้งถึงข้อตกลงระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้ เหตุเพราะในมาตรา 691 กำหนดให้เจ้าหนี้ได้แจ้งต่อผู้

คำประกันภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้ตกลงกัน และ ก่อให้เกิดสิทธิในการที่จะทำให้ผู้ค้าประกันหลุดพ้นจากการสัญญาคำประกัน เมื่อผู้ค้าประกันได้ชำระหนี้แทนลูกหนี้ทั้งหมด หากลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามที่ลด หรือ ลูกหนี้ชำระหนี้บางส่วนและผู้ค้าประกันเข้าชำระในส่วนที่เหลือทั้งหมด หรือ ลูกหนี้ชำระหนี้รวมถึงค่าอุปกรณ์ต่าง ๆ ตามที่ลดทั้งหมดแล้ว โดยมีระยะเวลาในการชำระหนี้ภายใน 60 วัน นับแต่มีหนังสือแจ้งหากได้มีการแจ้งก่อนถึงกำหนดชำระหนี้ตามที่ลดนั้น หรือ ถ้าแจ้งภายหลังจากที่หนี้ตามที่ลดถึงกำหนดชำระแล้ว ผู้ค้าประกันจะมีเวลาชำระหนี้ภายใน 60 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งหนังสือดังกล่าว

ประเด็นปัญหาจึงมีอยู่ว่าการันระยะเวลา 60 วันในการชำระหนี้ตามที่ได้ลดแล้ว ที่มาตรา 691 กำหนดว่าให้เริ่มนับเมื่อเจ้าหนี้ได้มีการแจ้งการปรับลดหนี้เป็นหนังสือให้ผู้ค้าประกันได้ทราบ ซึ่งจนถึงปัจจุบันยังไม่ได้มีการวิเคราะห์ปัญหาดังกล่าวให้ถี่ถ้วนว่าเมื่อใดจึงเรียกว่าแจ้งให้ผู้ค้าประกันทราบ ในการนี้ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาปัญหาดังกล่าวเพื่อตีความกฎหมายให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของสัญญาคำประกันที่ไม่เพียงเป็นการให้หลักประกันแก่เจ้าหนี้ว่าจะได้รับชำระหนี้ตามที่พึงได้ ทั้งยังต้องคุ้มครองและให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ค้าประกันด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสิทธิของผู้ค้าประกันที่ควรจะได้รับในเรื่องของการันระยะเวลา 60 วัน ในการชำระหนี้จากการปรับโครงสร้างหนี้ระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้
2. เพื่อหาแนวทางให้เจ้าหนี้และผู้ค้าประกันได้รับประโยชน์จากการันระยะเวลาในการชำระหนี้

ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ศึกษาเอกสารปฐมภูมิ และ ทุติยภูมิ ได้แก่ หนังสือ ตำรา บทความ งานวิจัย และ วิทยานิพนธ์ ที่เกี่ยวกับมาตรา 691 ว่าด้วยระยะเวลาการชำระหนี้ 60 วันของผู้ค้าประกัน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งได้มีการแก้ไขตามพระราชบัญญัติแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 20 และ 21) ในปี พ.ศ. 2557 และ พ.ศ. 2558

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาเอกสารจากตัวบทกฎหมาย ตำราทางวิชาการ งานวิจัย บทความจากวารสารหรือนิตยสารทางกฎหมาย เอกสารประกอบการสัมมนา สถิติ ข้อมูลจากเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ตทั้งของประเทศไทยและของต่างประเทศเกี่ยวกับระยะเวลาการชำระหนี้ของผู้ค้าประกันตามมาตรา 691 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ปัญหา สรุปและข้อเสนอแนะ

2. ขั้นตอนการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดประเด็นปัญหาเรื่องการเริ่มนับระยะเวลาการชำระหนี้ของผู้ค้าประกัน ตามมาตรา 691 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และ คำนคว่าทฤษฎีเรื่องการแสดงเจตนา มาปรับใช้ในการเริ่มนับระยะเวลาการชำระหนี้ ประกอบกับการตีความตามเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยเรื่องสัญญาการค้าประกัน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้การเก็บข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ ได้มาจากแหล่งเอกสาร เช่น กฎหมายที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับมาตรา 691 ตามพระราชบัญญัติแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 20 และ 21) และ แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ งานวิจัยของประเทศไทยและของต่างประเทศ ตำรา หนังสือ และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลอยู่ในรูปแบบการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ พระราชบัญญัติแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 20 และ 21) และ แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ งานวิจัยของประเทศไทยและของต่างประเทศ ตำรา หนังสือ และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เพื่อตีความบทบัญญัติมาตรา 691 ตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงในการสมดุลผลประโยชน์ระหว่างผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาการค้าประกัน

ผลการวิจัย

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 691 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมตาม พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2557 มาตรา 7 ได้ยกเลิกมาตรา 691 เดิม ที่ผู้ค้าประกันยอมรับผิดร่วมกับลูกหนี้ ต่อมาก็มีการบัญญัติมาตรา 691 ขึ้นมาใหม่ในการที่ผู้ค้าประกันมีสิทธิที่จะชำระหนี้แทนลูกหนี้เมื่อเจ้าหนี้และลูกหนี้มีการตกลงลดจำนวนหนี้กัน แต่กลับไม่บัญญัติให้เจ้าหนี้มีหนังสือแจ้ง ให้ผู้ค้าประกันทราบถึงการลดหนี้ดังกล่าว จึงเป็นเหตุให้ ผู้ค้าประกันได้รับสิทธิการชำระหนี้ที่ลดอย่างไม่มีจำกัดเวลา ซึ่งจะเห็นได้ว่าไม่เป็นธรรมแก่ตัวเจ้าหนี้ แล้วต่อมาจึงมีการแก้ไขมาตรา 691 วรรค 1 ซึ่งเพ่งใช้บังคับอีกครั้งหนึ่ง โดยมาตรา 5 แห่ง พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 21) พ.ศ. 2558

โดยมาตรา 691 (พรบ.แก้ไขเพิ่มเติมฯ ฉบับที่ 21) เป็นเรื่องที่ทำให้สิทธิแก่ผู้ค้าประกันในการได้รับประโยชน์หลังจากที่ตนได้ผูกพันตนเข้าทำสัญญาการค้าประกันแล้ว ซึ่งเจ้าหนี้ตกลงลดจำนวนหนี้ซึ่งการตกลงดังกล่าวไม่จำเป็นที่จะต้องทำเป็นหนังสือ และการตกลงนั้นจะตกลงกันก่อนหรือลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ก็ได้ และแม้ผู้ค้าประกันจะมีได้เข้าร่วมการตกลงดังกล่าวผู้ค้าประกันก็ยังได้รับประโยชน์จากการที่เจ้าหนี้และลูกหนี้ตกลงลดหนี้กัน และสาระสำคัญของมาตรา 691 ใหม่ นั้นอยู่ตรงที่ว่า เจ้าหนี้มีหน้าที่ที่จะต้องแจ้งให้ผู้ค้าประกันทราบถึงข้อตกลงดังกล่าวภายใน 60 วันนับแต่วันที่ตกลงกันโดยการแจ้งนั้นจะต้องแจ้งเป็นหนังสือเท่านั้น และเมื่อลูกหนี้ชำระหนี้ตามที่ได้ลดจนครบแล้วก็ดีหรือลูกหนี้ชำระหนี้ไม่ครบตามที่ได้ลดแต่ผู้ค้าประกันมาชำระหนี้ให้จนครบหรือผู้ค้าประกันเข้าชำระหนี้เองทั้งหมดก็จะเป็นผลให้ผู้ค้าประกันหลุดพ้นจากหนี้้นั้น และตัวผู้ค้าประ

กันเองมีสิทธิชำระหนี้ได้ในเวลาที่ยาวกว่าลูกหนี้ คือแม้จะเลยเวลาที่เจ้าหนี้กับลูกหนี้ตกลงกันแต่ก็ต้องไม่เกิน 60 วันนับแต่วันครบกำหนดเวลาชำระหนี้ดังกล่าว ซึ่งจะเห็นได้ว่า การนับระยะเวลา 60 วันดังกล่าวเพื่อเป็นการให้เจ้าหนี้รีบแจ้งให้ผู้ค้าประกันเรื่องการตกลงลดหนี้ กฎหมายจึงบัญญัติว่า ในกรณีที่เจ้าหนี้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้าประกันทราบถึงข้อตกลงดังกล่าว ดังนั้นเมื่อใดที่เจ้าหนี้ยังไม่แจ้งหรือแจ้งไม่ถูกต้อง ระยะเวลา 60 วันก็จะยังไม่เริ่มนับ (ปัญหา ถนอมรอด, 2560, น.163) อย่างไรก็ตามกรณีที่ผู้ค้าประกันได้ร่วมตกลงกับเจ้าหนี้และลูกหนี้ในการปรับโครงสร้างหนี้ ผู้ค้าประกันจะไม่ได้รับประโยชน์ในการนับระยะเวลาชำระหนี้ตามมาตรา 691 ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นี้ เนื่องจากกฎหมายใช้คำว่า “ ... แจ้งให้ผู้ค้าประกันทราบถึง ... ” ซึ่งแสดงว่าเงื่อนไขการแจ้งผู้ค้าประกันเรื่องการตกลงลดจำนวนหนี้ไม่ว่าจะด้วยวิธีการปรับโครงสร้างหนี้ หรือวิธีอื่นใด ต้องเป็นกรณีที่ผู้ค้าประกันไม่ทราบเรื่องการปรับลดหนี้ตนเอง (สำนักงานกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม, มปป., น.20) ข้อควรพิจารณาก็คือ เมื่อกฎหมายกำหนดให้เจ้าหนี้แจ้งข้อกำหนดเกี่ยวกับการปรับลดหนี้ต่อผู้ค้าประกันซึ่งไม่ทราบข้อตกลงดังกล่าวเป็นหนังสือ เมื่อแจ้งให้ทราบแล้วระยะเวลาการชำระหนี้ของผู้ค้าประกันจำนวน 60 วันจึงเริ่มนับ ประเด็นปัญหา คือ เมื่อใดจึงถือว่าเป็นการแจ้งให้ทราบ และมีผลให้เริ่มนับระยะเวลา 60 วันสำหรับผู้ค้าประกันในการชำระหนี้ เช่นนี้จึงต้องนำหลักทฤษฎีในเรื่องการแสดงเจตนามาพิจารณาประกอบ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. ระยะเวลาการชำระหนี้ของผู้ค้าประกัน 60 วันเริ่มนับตั้งแต่วันที่เจ้าหนี้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้าประกันทราบ คือ เจ้าหนี้ส่งหนังสือเมื่อใดระยะเวลา 60 วันเริ่มนับเมื่อนั้น โดยไม่สนว่าผู้ค้าจะได้รับหนังสือบอกกล่าวแล้วหรือไม่ หรือ รับรู้ข้อความในหนังสือดังกล่าวแล้วหรือไม่ โดยยึดจากถ้อยคำในตัวบทมาตรา 691 (พรบ. แก้ไขเพิ่มเติมฯ ฉ.21) ที่ว่า ตราบใดที่เจ้าหนี้ยังไม่แจ้งระยะเวลา 60 วันยังไม่เริ่มนับ การกำหนดนับในลักษณะดังกล่าวตรงกันกับทฤษฎีการแสดงเจตนาที่เรียกว่าทฤษฎีส่ง (Doctrine of dispatch) โดยตามทฤษฎีนี้การแสดงเจตนามีผลทันทีที่ได้ส่งเจตนาดังกล่าวไป เช่น การที่ผู้แสดงเจตนาได้ส่งเจตนาโดยทางจดหมาย การแสดงเจตนาจะมีผลทันทีเมื่อมีการส่งจดหมายทางไปรษณีย์ (ศนันทกรณ โสทธิพันธ์, 2558, น.148) ดังนั้นการกำหนดนับเวลา 60 วันในส่วนของการบอกกล่าวจะเริ่มนับแต่มีการส่งเจตนาออกไปโดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาว่าคู่กรณี (ผู้ค้าประกัน) ได้รับทราบเจตนาแล้วหรือไม่ ทั้งนี้เมื่อประกอบกับมาตรา 691 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงทำให้การนับระยะเวลา 60 วัน ภายใต้ทฤษฎีส่งเป็นได้ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1. กรณีเจ้าหนี้บอกกล่าวเป็นหนังสือแก่ผู้ค้าประกันถึงกรณีลดจำนวนหนี้ก่อนถึงกำหนดชำระหนี้ตามจำนวนที่ปรับลดแล้ว

ก ทำสัญญากู้ยืมเงิน ข 3 ล้านบาท มี ค เป็นผู้ค้าประกัน กำหนดระยะเวลาชำระหนี้ วันที่ 10 พ.ค. 2561 ต่อมาวันที่ 30 เมษายน 2561 ก และ ข ตกลงลดหนี้เหลือ 2 ล้านบาท และ กำหนดระยะเวลาชำระหนี้ใหม่เป็นวันที่ 20 พ.ค. 2561 ข เจ้าหนี้ ทำหนังสือแจ้งไปยัง ค ผู้ค้าประกันทราบถึงการปรับลดในวันที่ 1 พ.ค. 2561 แบบนี้เท่ากับว่าการแจ้งภายใน 60 วันนับแต่วันตกลงปรับลด และถือว่าผู้ค้าทราบตั้งแต่วันที่ 1 พ.ค. 60 เท่ากับวันที่ส่ง ดังนั้นระยะเวลา 60 วัน จะเริ่มนับตั้งแต่กำหนดระยะเวลาชำระหนี้ใหม่ คือ นับแต่ 20 พ.ค. 2561 + 60 วัน

ตัวอย่างที่ 2. กรณีเจ้าหนี้บอกกล่าวเป็นหนังสือแก่ผู้ค้ำประกันถึงกรณีลดจำนวนหนี้หลังที่กำหนดชำระหนี้ตามจำนวนที่ปรับลดได้ผ่านพ้นไปแล้ว

ก ทำสัญญากู้ยืมเงิน ข 3 ล้านบาท มี ค เป็นผู้ค้ำประกัน กำหนดระยะเวลาชำระหนี้ วันที่ 10 พ.ค. 2561 ต่อมาวันที่ 30 เมษายน 2561 ก และ ข ตกลงลดหนี้เหลือ 2 ล้านบาท และ กำหนดระยะเวลาชำระหนี้ใหม่เป็นวันที่ 20 พ.ค. 2561 ข เจ้าหนี้ ทำหนังสือแจ้งไปยัง ค ผู้ค้ำประกันทราบถึงการปรับลดในวันที่ 21 พ.ค. 2561 แบบนี้เท่ากับว่าแจ้งภายหลังจากที่ได้มีการปรับลดกัน และถือว่าผู้ค้ำประกันทราบตั้งแต่วันที่ 21 พ.ค. 60 เท่ากับวันที่ส่ง ดังนั้นระยะเวลา 60 วัน จะเริ่มนับตั้งแต่วันที่กำหนดระยะเวลาชำระหนี้ใหม่ คือ นับแต่ 21 พ.ค. 2561 + 60 วัน

การนับระยะเวลาเช่นนี้เห็นได้ว่าเป็นผลดีต่อผู้เป็นเจ้าของหนี้ โดยหากหนังสือบอกกล่าวไปถึงผู้ค้ำประกันภายหลังจาก 60 วัน เจ้าหนี้ก็จะได้รับชำระดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น แต่ถ้าเจ้าหนี้ไม่ทำหนังสือบอกกล่าวเจ้าหนี้ก็จะได้รับชำระหนี้ล่าช้า หากไม่ได้ทำให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นความรับผิด หรือ ไม่สามารถเรียกค่าสินไหมทดแทนได้แต่อย่างใด ข้อเสียต่อฝ่ายผู้ค้ำประกันคือ ถ้าหนังสือบอกกล่าวมาถึงหลังจาก 60 วัน ผู้ค้ำประกันยังต้องรับผิดชอบต่อเจ้าหนี้ อีกทั้งผู้ค้ำประกันก็ไม่อาจใช้สิทธิในการชำระหนี้ 60 วันภายหลังจากกำหนดระยะเวลาชำระหนี้ที่ได้ปรับลดก็ได้เต็มที่

2. ระยะเวลาการชำระหนี้ของผู้ค้ำประกันภายใน 60 วัน เริ่มนับแต่วันที่หนังสือแจ้งนั้นถึงตัวผู้ค้ำประกันแล้ว ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการแสดงเจตนาที่เรียกว่าทฤษฎีรับ (Doctrine of Reception) หมายความว่า การแสดงเจตนาจะมีผลเมื่อการแสดงเจตนาขึ้นไปถึงที่อยู่ของผู้รับการแสดงเจตนา ซึ่งลักษณะของการแสดงเจตนาดังกล่าวปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยการแสดงเจตนาต่อผู้ที่ผู้รับซึ่งไม่ได้อยู่เฉพาะหน้าซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การแสดงเจตนาต่อผู้รับที่ไม่อยู่เฉพาะหน้า เป็นไปตามมาตรา 169 “ การแสดงเจตนาที่กระทำต่อบุคคลซึ่งมิได้อยู่เฉพาะหน้าให้ถือว่ามิผลนับแต่เวลาที่การแสดงเจตนาขึ้นไปถึงผู้รับการแสดงเจตนา แต่ถ้าได้บอกถ่อนไปถึงผู้รับการแสดงเจตนา นั้น ก่อนหรือพร้อมกันกับที่การแสดงเจตนาขึ้นไปถึงผู้รับการแสดงเจตนา การแสดงเจตนา นั้นตกเป็นอันไร้ผล ” ซึ่งมีความหมายว่าการแสดงเจตนาจะมีผลเมื่อการแสดงเจตนาขึ้นไปถึงผู้รับ ได้แก่ ที่อยู่อาศัย หรือ สำนักงานของเขา โดยไม่คำนึงถึงว่าผู้รับจะรับรู้ถึงข้อความนั้นหรือไม่ (ศัน ทกรณ์ โสทธิพันธ์, 2558, น. 150)

ดังนั้นการนับระยะเวลาการชำระหนี้ของผู้ค้ำประกันภายใน 60 วัน ตามมาตรา 691 จึงเริ่มนับตั้งแต่วันที่การแสดงเจตนาของเจ้าหนี้ถึงผู้รับ เช่น หากการแสดงเจตนาต่อผู้ค้ำประกันกระทำโดยการส่งจดหมายระยะเวลา 60 วันดังกล่าวจะเริ่มนับตั้งแต่วันที่จดหมายนั้นไปถึง

ตัวอย่างที่ 1 กรณีเจ้าหนี้บอกกล่าวเป็นหนังสือแก่ผู้ค้ำประกันถึงกรณีลดจำนวนหนี้ก่อนถึงกำหนดชำระหนี้ตามจำนวนที่ปรับลดแล้ว

ก ทำสัญญากู้ยืมเงิน ข 3 ล้านบาท มี ค เป็นผู้ค้ำประกัน กำหนดระยะเวลาชำระหนี้ วันที่ 10 พ.ค. 2561 ต่อมาวันที่ 30 เมษายน 2561 ก และ ข ตกลงลดหนี้เหลือ 2 ล้านบาท และ กำหนดระยะเวลาชำระหนี้ใหม่เป็นวันที่ 20 พ.ค. 2561 ข เจ้าหนี้ ทำหนังสือส่งไปรษณีย์บอกกล่าวการปรับลดวันที่ 1

พ.ศ. 2561 หนังสือไปถึงวันที่ 21 พ.ศ. 2561 อันนี้เท่ากับว่า แจ้งภายใน 60 วันนับแต่วันปรับลด และ ถือว่าผู้
ค้าประกันทราบตั้งแต่วันที่ 21 พ.ศ. 60 คือวันที่หนังสือไปถึง ดังนั้นระยะเวลา 60 ในการชำระหนี้จะต้องเริ่ม
นับตั้งแต่หนังสือไปถึง คือ 21 พ.ศ. 61+ 60 วัน

ตัวอย่างที่ 2 กรณีเจ้าหนี้บอกกล่าวเป็นหนังสือแก่ผู้ค้าประกันถึงกรณีลดจำนวนหนี้หลังที่
กำหนดชำระหนี้ตามจำนวนที่ปรับลดได้ผ่านพ้นไปแล้ว

ก ทำสัญญากู้ยืมเงิน ข 3 ล้านบาท มี ค เป็นผู้ค้าประกัน กำหนดระยะเวลา
ชำระหนี้ วันที่ 10 พ.ศ. 2561 ต่อมาวันที่ 30 เมษายน 2561 ก และ ข ตกลงลดหนี้เหลือ 2 ล้านบาท และ
กำหนดระยะเวลาชำระหนี้ใหม่เป็นวันที่ 20 พ.ศ. 2561 ข เจ้าหนี้ ทำหนังสือส่งทางไปรษณีย์บอกกล่าวการ
ปรับลดวันที่ 21 พ.ศ. 2561 หนังสือไปถึงวันที่ 30 พ.ศ. 2561 อันนี้เท่ากับว่า เป็นการแจ้งภายหลังจากครบ
กำหนดเวลาที่ได้มีการปรับลดกัน และถือว่าผู้ค้าทราบตั้งแต่วันที่ 30 พ.ศ. 60 คือวันที่หนังสือไปถึง ดังนั้น
ระยะเวลา 60 ในการชำระหนี้จะต้องเริ่มนับตั้งแต่หนังสือไปถึง คือ 30 พ.ศ. 61+ 60 วัน

การแสดงเจตนาที่ได้ส่งออกไปแล้วย่อมไม่เสื่อมเสียไป แม้ภายหลังการแสดงเจตนาอันผู้แสดง
เจตนาจะถึงแก่ความตาย หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ” ระยะเวลา
60 วันนั้นจึงเริ่มนับ เนื่องจากเจตนารมณ์ของมาตรา 691 ต้องการที่จะให้ประโยชน์แก่ผู้ค้าประกัน และผู้ค้า
ประกันนั้นจะได้ใช้สิทธิ 60 วันนั้น ได้อย่างเต็มที่ ข้อดีต่อผู้ค้าประกันคือ ได้ใช้สิทธิในการชำระหนี้ 60 วันตามที่
ควรจะได้ ข้อเสียของเจ้าหนี้คือ ได้รับชำระหนี้ล่าช้า

แต่ในส่วนของตัวลูกหนี้ นั้น แม้ว่าเจ้าหนี้จะได้ลดหนี้ให้ ตัวของลูกหนี้เองก็ยังผูกพันตามมูลหนี้ที่
ได้ลดหนี้ซึ่งถ้าผู้ค้าประกันไม่ได้เข้าชำระหนี้แทน ลูกหนี้ก็หาหลุดพ้นจากความรับผิดชอบไม่ได้

3. ระยะเวลาการชำระหนี้ของผู้ค้าประกัน 60 วัน เริ่มนับตั้งแต่วันที่ผู้รับการแสดงเจตนา (ผู้ค้า
ประกัน) รู้ถึงข้อความแห่งการแสดงเจตนา นั้น ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีรู้ (Doctrine of Perception) โดยแนวทาง
นี้ปรากฏในมาตรา 168 “ การแสดงเจตนาที่กระทำต่อบุคคลซึ่งอยู่เฉพาะหน้าให้ถือว่ามิผลนับแต่ผู้รับการ
แสดงเจตนาได้ทราบการแสดงเจตนา นั้น ความข้อนี้ให้ใช้ตลอดถึงการที่บุคคลหนึ่งแสดงเจตนาไปยังบุคคลอีก
คนหนึ่งโดยทางโทรศัพท์ หรือโดยเครื่องมือสื่อสารอย่างอื่น หรือโดยวิธีอื่นซึ่งสามารถติดต่อถึงกันได้ทำนอง
เดียวกัน ” ซึ่งคำว่า “บุคคลซึ่งอยู่เฉพาะหน้า” หมายความว่า บุคคลที่อยู่ต่อหน้าซึ่งสามารถรับรู้การแสดง
เจตนาได้ทันที หรือ เป็นบุคคลที่ไม่ได้อยู่ต่อหน้าจริง ๆ แต่กฎหมายถือว่าเป็นบุคคลที่อยู่เฉพาะหน้าเพราะ
สามารถรับรู้การแสดงเจตนา รวมทั้งตอบโต้ได้ทันที (ศันนทกรณ โสทธิพันธุ์, 2558, น. 149)

ตัวอย่างที่ 1 กรณีเจ้าหนี้บอกกล่าวเป็นหนังสือแก่ผู้ค้าประกันถึงกรณีลดจำนวนหนี้ก่อนถึง
กำหนดชำระหนี้ตามจำนวนที่ปรับลดแล้ว

ก ทำสัญญากู้ยืมเงิน ข 3 ล้านบาท มี ค เป็นผู้ค้าประกัน กำหนดระยะเวลาชำระ
หนี้ วันที่ 10 พ.ศ. 2561 ต่อมาวันที่ 30 เมษายน 2561 ก และ ข ตกลงลดหนี้เหลือ 2 ล้านบาท และ กำหนด
ระยะเวลาชำระหนี้ใหม่เป็นวันที่ 20 พ.ศ. 2561 ข เจ้าหนี้ ได้นำหนังสือบอกกล่าวไปแจ้งต่อ ค ผู้ค้าประกัน
ด้วยตนเองในวันที่ 1 พ.ศ. 2561 เท่ากับว่าเจ้าหนี้ได้แจ้งต่อผู้ค้าประกันแจ้งภายใน 60 วันนับแต่วันปรับลด

เช่นนี้ เช่นนี้หากผู้ค้าประกันได้อ่านหนังสือดังกล่าวนั้นทันที ดังนั้นระยะเวลาการชำระหนี้ คือ วันที่ 20 พ.ค. 2561 + 60 วัน

ตัวอย่างที่ 2. กรณีเจ้าหนี้บอกกล่าวเป็นหนังสือแก่ผู้ค้าประกันถึงกรณีลดจำนวนหนี้หลังที่กำหนดชำระหนี้ตามจำนวนที่ปรับลดได้ผ่านพ้นไปแล้ว

ก ทำสัญญากู้ยืมเงิน ข 3 ล้านบาท มี ค เป็นผู้ค้าประกัน กำหนดระยะเวลาชำระหนี้ วันที่ 10 พ.ค. 2561 ต่อมาวันที่ 30 เมษายน 2561 ก และ ข ตกลงลดหนี้เหลือ 2 ล้านบาท และ กำหนดระยะเวลาชำระหนี้ใหม่เป็นวันที่ 20 พ.ค. 2561 ข เจ้าหนี้ เจ้าหนี้ทำหนังสือบอกกล่าวในวันที่ 21 พ.ค. 2561 โดยนำหนังสือไปส่งผู้ค้าประกันด้วยตนเองในวันที่ 30 พ.ค. 2561 ผู้ค้าประกันเปิดอ่านเอกสารในวันนั้นเอง อันนี้เท่ากับว่า เป็นการแจ้ง และ ทราบถึงการปรับลดหนี้ภายหลังหนี้ถึงกำหนดชำระ ถือว่าผู้ค้าประกันทราบข้อเท็จจริงในวันที่ 30 พ.ค. 2561 ดังนั้นระยะเวลาการชำระหนี้ คือ วันที่ 30 พ.ค. 2561 + 60 วัน

อภิปรายผลการวิจัย

เนื่องจากการตกลงลดหนี้ระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้สามารถตกลงกันได้ก่อนหรือหลังลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ก็ได้ ซึ่งถ้าเจ้าหนี้และลูกหนี้ตกลงปรับโครงสร้างหนี้กันก่อนถึงกำหนดชำระมูลหนี้เดิม และการปรับโครงสร้างหนี้ดังกล่าวอาจจะมีการเลื่อนกำหนดระยะเวลาชำระหนี้ออกไปหรือไม่ก็ได้ ดังนั้น ผู้ค้าประกันจึงมีสิทธิชำระหนี้ได้แม้จะล่วงเลยกำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ได้มีการตกลงลดหนี้กัน แต่ต้องไม่เกิน 60 วันนับแต่วันครบกำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ได้มีการตกลงลดหนี้กัน ส่วนกรณีที่เจ้าหนี้กับลูกหนี้ตกลงปรับโครงสร้างหนี้กันหลังกำหนดชำระมูลหนี้เดิมได้ผ่านพ้นไปแล้ว และการปรับโครงสร้างหนี้ดังกล่าวอาจจะมีการเลื่อนกำหนดระยะเวลาชำระหนี้ออกไปหรือไม่ก็ได้ ดังนั้น ผู้ค้าประกันมีสิทธิชำระหนี้ได้แม้จะล่วงเลยกำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ได้ลด แต่ผู้ค้าประกันย่อมมีสิทธิชำระหนี้ได้ภายใน 60 วันนับตั้งแต่วันที่เจ้าหนี้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้าประกันทราบถึงข้อตกลงนั้น แต่หากผู้ค้าประกันเข้ามาร่วมทำข้อตกลงในสัญญาปรับโครงสร้างหนี้และทราบถึงรายละเอียดต่างๆ รวมถึงกำหนดเวลาในการชำระหนี้แล้ว เจ้าหนี้ก็ไม่มีหน้าที่ที่จะต้องทำหนังสือแจ้งให้ผู้ค้าประกันทราบถึงข้อตกลงดังกล่าว และตัวของผู้ค้าประกันเองก็ไม่ได้รับเวลาเพิ่มอีก 60 วันในการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ ตามมาตรา 691 วรรคแรก

ในกรณีทฤษฎี ส่ง รั รู้ ผู้วิจัยเห็นว่าควรจะยึดตามทฤษฎีรับ เพราะว่าตัวของเจ้าหนี้และผู้ค้าประกันได้รับความเป็นธรรมมากที่สุด เนื่องจากการให้เจ้าหนี้ต้องรับทำหนังสือแจ้งให้ผู้ค้าประกันทราบเพื่อที่จะได้รับชำระหนี้อย่างรวดเร็วและไม่ให้เสียประโยชน์ในเรื่องของดอกเบี้ยมากเกินไป และตัวของผู้ค้าประกันเองก็ได้รับประโยชน์ในเรื่องของระยะเวลาในการชำระหนี้ 60 วันอย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ เตือน นาคสีหราช (2560) ที่ว่าบทบัญญัติตามมาตรา 691 มีไว้เพื่อ “ คຸ່ມຮອງຮອຍເວລາໃນການຮ່າຮອຍຂອງຜູ້ ຈຳກັດໂດຍຕ້ອງຮ່າຮອຍໃນ 60 ວັນຫຼັງຈາກທີ່ຮ່າຮອຍຂໍຕົກລົງດັ່ງກ່າວ ເປັນໜ້າສື່ຈາກຜູ້ຮ່າຮອຍ ” อีกทั้งการกำหนดระยะเวลาชำระหนี้ของผู้ค้าประกันดังกล่าวนี้จะต้องเอื้อประโยชน์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย จึงเป็นไปในทางเดียวกับหลักการแสดงเจตนาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่กำหนดผลของการแสดงเจตนาเอาไว้หลายกรณีโดยพิเคราะห์จากน้ำหนักผลประโยชน์ของผู้เกี่ยวข้องเป็นเกณฑ์ หากการแสดงเจตนา

นั้นมีคุณกรณีมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องหลายฝ่าย (การแสดงเจตนาและความมีผลในการแสดงเจตนา, มปป., น. 18) อนึ่งประเด็นเรื่องดอกเบี้ยกรณีลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้(ตามระยะเวลาที่มีการปรับลด) มาตรา 686 วรรค 3 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้กำหนดไว้ว่า เจ้าหนี้จะเรียกดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นเพราะเหตุที่ลูกหนี้ผิดนัดระหว่างนั้นไม่ได้ (ปิติกุล จีระมงคลพาณิชย์, 2558, น. 261) ดอกเบี้ยผิดนัดจึงไม่เป็นประเด็นที่ต้องพิจารณาในที่นี้

ข้อเสนอแนะ

1. การที่เจ้าหนี้และลูกหนี้ได้มีการปรับโครงสร้างหนี้กันก่อนหรือหลังผิดนัดชำระหนี้ นั้นอาจมีการขยายเวลาชำระหนี้เดิมเลื่อนออกไปหรือไม่ก็ได้ ดังนั้น เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนในเรื่องของการนับระยะเวลา 60 วันที่เป็นสิทธิของผู้ค้าประกันที่ควรจะได้รับ จึงควรที่จะเริ่มนับระยะเวลา 60 วันเหมือนกันทั้งที่ได้มีการตกลงปรับโครงสร้างหนี้กันก่อนหรือหลังผิดนัดชำระหนี้ โดยผู้วิจัยเห็นว่าควรเริ่มนับระยะเวลา 60 วันที่เป็นสิทธิของผู้ค้าประกันในการที่จะชำระหนี้ตั้งแต่ครบกำหนดเวลาชำระหนี้ นับแต่วันที่เจ้าหนี้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้าประกันทราบถึงข้อตกลงนั้น

2. จากถ้อยคำในตัวบทมาตรา 691 ใหม่ที่ว่า “...ในกรณีที่ต้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้าประกันทราบถึงข้อตกลงดังกล่าวเมื่อล่วงเลยกำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ไต่ลดแล้ว ให้ผู้ค้าประกันมีสิทธิชำระหนี้ได้ภายใน 60 วันนับแต่วันที่เจ้าหนี้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้าประกันทราบถึงข้อตกลงนั้น...” เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายจึงควรบัญญัติว่า “...ในกรณีที่ต้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้าประกันทราบถึงข้อตกลงดังกล่าวเมื่อล่วงเลยกำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ไต่ลดแล้ว ให้ผู้ค้าประกันมีสิทธิชำระหนี้ได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ผู้ค้าประกันได้รับหนังสือบอกกล่าวจากเจ้าหนี้...”

3. เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในเรื่องของเจ้าหนี้ไม่ยอมทำหนังสือแจ้งให้ผู้ค้าประกันทราบถึงข้อตกลงในการปรับโครงสร้างหนี้กับลูกหนี้ และเพื่อให้ผู้ค้าประกันกับเจ้าหนี้ได้รับประโยชน์จากการชำระหนี้เท่าเทียมกัน จึงควรที่จะให้ผู้ค้าประกันเข้ามาร่วมตกลงในระหว่างเวลาที่เจ้าหนี้กับลูกหนี้ทำการตกลงเรื่องการลดหนี้

4. การที่ผู้ค้าประกันเข้ามาร่วมทำข้อตกลงในสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ ผู้ค้าประกันก็ควรที่จะได้รับระยะเวลา 60 วันในการที่จะได้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ด้วยเช่นเดียวกับกรณีที่ผู้ค้าประกันไม่ได้เข้าร่วมในการทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ ไม่ว่าจะมีการตกลงปรับโครงสร้างหนี้ก่อนหรือหลังผิดนัดชำระหนี้เดิมก็ตาม เนื่องจากมาตรา 691 ใหม่มีเจตนารมณ์ที่จะให้ผู้ค้าประกันได้รับประโยชน์ในเรื่องระยะเวลา 60 วันในการชำระหนี้ ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าไม่ว่าผู้ค้าประกันจะได้เข้าร่วมในการทำข้อตกลงในสัญญาปรับโครงสร้างหนี้หรือไม่ ผู้ค้าประกันก็ควรได้รับประโยชน์ในเรื่องของการนับระยะเวลา 60 วันในการชำระหนี้ตามที่ได้มีการปรับลดแล้ว

รายการอ้างอิง

- การแสดงเจตนาและความเป็นผลของการแสดงเจตนา.(มปป.). สืบค้นเมื่อ พฤษภาคม, 20, 2561 จาก <http://www.law.tu.ac.th/wp-content/uploads/2014/02/การแสดงเจตนา.pdf>
- ไฉไล คักติวรพงศ์.(2560).ความไม่เป็นธรรมของสัญญาค้ำประกันตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2557 และ (ฉบับที่ 21) พ.ศ. 2558.ร่วมพฤษ. 35(1),72-96.
- เดือนเด่น นาคสีหราช.(2560). สรุปหลักกฎหมาย ค้ำประกัน จำนอง จำน่า (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- ปิติกุล จีระมวงคงพาณิชย์.(2558). กฎหมายลักษณะค้ำประกัน จำนอง จำน่า (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- ปัญญา ฅนอมรอด.(2558).คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย ยืม ค้ำประกัน จำนอง จำน่า (พิมพ์ครั้งที่ 10).กรุงเทพฯ : เนติบัณฑิตยสภา.
- ปัญญา ฅนอมรอด. (2558). รวมคำบรรยาย ภาคหนึ่ง สมัยที่ 68 ปีการศึกษา 2558 เล่มที่ 8 “ยืม ค้ำประกัน จำนอง จำน่า”. กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.
- ศนันทกรณ์ โสธิพันธุ์.(2558). คำอธิบายนิติกรรม-สัญญา (พิมพ์ครั้งที่ 19 แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- สำนักงานกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม. (มปป.). ข้อพิจารณาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะ ค้ำประกันและจำนอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2557 และ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 21) พ.ศ. 2558. กรุงเทพฯ : สำนักงานศาลยุติธรรม